

Bank Spółdzielczy w Grodzisku Wielkopolskim
Spółdzielcza Grupa Bankowa

Informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału

Banku Spółdzielczego w Grodzisku Wielkopolskim

według stanu na 31 grudnia 2019 roku

Grodzisk Wielkopolski, czerwiec 2020 roku

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy

Banku Spółdzielczego w Grodzisku Wielkopolskim

Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
SGB Bank S.A Poznań	3.437.600,00	Działalność finansowa	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku
Partnet sp. z o.o Kraków	117.800,00	Finansowa działalność usługowa	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku
Concordia TUV Poznań	400,00	Działalność ubezpieczeniowa	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku
Spółdzielnia Mieszkaniowa Grodzisk Wielkopolskim	1.000,00	Obsługa Nieruchomości	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku
Spółdzielczy System Ochrony SGB Poznań	1.000,00	Szacowanie, kontrola i monitorowanie ryzyka działalności członków Spółdzielni	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku
MACIF TUV Warszawa	250,00	Działalność ubezpieczeniowa	Nie pomniejsza funduszy własnych Banku

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

Główne cele strategiczne dla poszczególnych rodzajów ryzyka:

Rodzaj ryzyka	Cele strategiczne
Ryzyko kredytowe (w tym: koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)	1) wdrożenie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym zapewniającego stabilny rozwój optymalnego jakościowo portfela kredytowego; 2) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych¹ w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 8 %. 3) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi i odpisami na odsetki należności zagrożonych² od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 35%; 4) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku. 5) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku; 6) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR; 7) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie; 8) prowadzenie działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych mającej na celu utrzymanie zaangażowania na nieistotnym poziomie;
Ryzyko operacyjne	1) optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania; 2) racjonalizacja kosztów; 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne; 4) automatyzacja procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich; 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.
Ryzyko walutowe	1) obsługa klientów Banku w zakresie posiadanych uprawnień walutowych; 2) zapewnienie klientom Banku kompleksowej obsługi w zakresie prowadzenia rachunków walutowych bieżących i terminowych, obsługi kasowej, realizacji przelewów otrzymywanych i wysyłanych za granicę oraz wykonywania innych czynności obrotu dewizowego za pośrednictwem Banku Zrzeszającego; 3) minimalizowanie ryzyka walutowego.

¹ Według wartości bilansowej brutto.

² Według wartości bilansowej brutto.

Ryzyko płynności	1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty; 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji; 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.
Ryzyko stopy procentowej	1) optymalizacja wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych; 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych; 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.
Ryzyko kapitałowe	1) dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności; 2) obciążenie kapitałem wewnętrznym funduszy własnych na maksymalnym poziomie 67%; tym samym posiadanie wewnętrznego współczynnika kapitałowego na minimalnym poziomie 12%; 3) dążenie do takiej struktury funduszy Tier I, aby kapitał rezerwowy stanowił 75% funduszy Tier I; 4) dywersyfikacja funduszu udziałowego poprzez uzyskanie ograniczenie pakietów udziałów do 5% funduszu udziałowego; 5) przekazywanie na fundusze własne minimum 90% nadwyżki bilansowej;
Ryzyko braku zgodności	1) zapewnienie działania Banku zgodnego z przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz standardami rynkowymi ; 2) zapewnienie zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi; 3) dążenie i dbałość o: a) wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego, b) pozytywny odbiór Banku przez klientów, c) przejrzystość działań Banku wobec klientów, d) stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowanej wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank,

Celem zarządzania ryzykiem jest poprawa efektywności działania Banku. Przez zarządzanie ryzykiem przyjmuje się świadome wyznaczanie dopuszczalnego poziomu ryzyka, akceptowanego w danym rodzaju działalności, monitorowanie tego poziomu i szacowanie potencjalnych strat jak również stosowanie działań, które z jednej strony chronią Bank przed owymi stratami, a z drugiej wpływają na wzrost dochodu Banku.

Na system zarządzania każdym rodzajem ryzyka składa się:

- 1) procedura opisująca zasady zarządzania ryzykiem;
- 2) identyfikacja, pomiar lub szacowanie oraz monitorowanie ryzyka;
- 3) system limitów ograniczających ryzyko;
- 4) system informacji zarządczej;
- 5) odpowiednio dostosowana organizacja procesu zarządzania.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest zorganizowany na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowaniem, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:

- 1) w ramach poziomu pierwszego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - w Oddziale: Grodzisk Wielkopolski :Zespół ds. kredytów i pożyczek – ze stanowiskami sprzedaży; Zespół obsługi Klienta (obsługa kasowo-depozytowa);
 - w Filiach: stanowiska sprzedaży kredytów, stanowiska analiz kredytów i stanowiska kasjersko-dysponenckie;
 - na Punktach kasowych : stanowiska kasjersko-dysponenckie.
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - Komórka ds. analiz kredytowych,
 - Zespół ds. ryzyk i analiz obejmujący:
 - stanowisko ds. ryzyka operacyjnego,
 - stanowisko ds. portfelowego ryzyka kredytowego,
 - stanowisko ds. monitorowania ryzyka,
 - inspektor ochrony danych;
 - Zespół ds. monitoringu, restrukturyzacji i windykacji z komórką monitorującą indywidualne ryzyko kredytowe,
 - Komórka ds. zgodności obejmująca:
 - stanowisko ds. zgodności,
 - stanowisko ds. kontroli wewnętrznej (ds. testowania pionowego).

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów.
- b) dla portfela kredytowego:
 - ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
 - ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
 - ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
 - ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
 - ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
 - monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
 - analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
 - analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
 - ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
 - przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Poziom limitu</i>	<i>Wartość limitu na 31.12.2018r</i>
Limit kredytów zagrożonych/Kredyty wg wartości bilansowej brutto	max 8%	4,45%
Limit orezerwowania /Kredyty wg wartości bilansowej brutto	min 35%	78,37%
Kredyty obrotowe/Portfel kredytowy	max 50%	12,99%
Kredyty w rachunku bieżącym/ Portfel kredytowy	max 25%	9,36%
Kredyty inwestycyjne/Portfel kredytowy	max 50%	12,70%
Kredyty na finansowanie nieruchomości komercyjnych/ Portfel kredytowy	max 60%	30,30%
Wskaźnik kredytów z odstępstwami generujący ryzyko kredytowe/ Kredyty z odstępstwami	max 15%	11,97%
Portfel kredytowy/Suma bilansowa	max 60%	47,09%
Portfel kredytowy/Depozyty	max 70%	48,54%
Portfel kredytowy/Fundusze własne	max 500%	373,07%
Kredyty i pożyczki długoterminowe / Depozyty stabilne	max 80%	53,66%
Kredyty i pożyczki długoterminowe / Stabilne pasywa	max 80%	53,66%
Aktywa trwałe / Fundusze własne	max 25%	9,40%
Aktywa trwałe/ fundusze własne + długoterminowe kredyty zaciągnięte	max 25%	9,40%
Aktywa długoterminowe / Stabilne pasywa + fundusze własne + długoterminowe kredyty zaciągnięte	max 70%	46,87%
Limit jednostkowy dla dużych ekspozycji / Kapitał uznany	max 20%	0%
Limit łącznej kwoty dużych ekspozycji / Kapitał uznany	max 100%	3,51%
Limit łącznej kwoty istotnych ekspozycji / Kapitał uznany	max 200%	14,04%
Zaangażowanie banku wobec osób wewnętrznych/Kapitał Tier I podstawowy	max 25%	6,64%
Zaangażowanie w sektor Budownictwo / Kapitał uznany	max 60%	8,03%
Zaangażowanie w sektor Handel hurtowy i detaliczny / Kapitał uznany	max 60%	13,51%
Zaangażowanie w sektor Przetwórstwo przemysłowe/ Kapitał uznany	max 60%	16,97%
Zaangażowanie w sektor Rolnictwo / Kapitał uznany	max 200%	136,55%
Weksel własny /poręczenie wekslowe / Kapitał uznany	max 150%	89,98%
Przewłaszczenie rzeczy ruchomych / Kapitał uznany	max 50%	4,69%
Hipoteka na nieruchomości mieszkalnej / Kapitał uznany	max 170%	112,62%
Hipoteka na nieruchomości niemieszkalnej / Kapitał uznany	max 300%	129,57%
Udział DEK w portfelu kredytowym (kapitał + pozabilans)	max 30%	4,01%
Udział DEK w kredytach ogółem (wg wartości bilansowej brutto)	max 30%	3,86%
Udział DEK zagrożone w portfelu DEK (kapitał + pozabilans)	max 5%	0,51%
Udział DEK zagrożone w portfelu DEK (wskaźnik DEK zagrożonych)-wg wartości bilansowej brutto	max 5%	0,03%
Limit w ROR/ portfel DEK	max 50%	13,68%
Ekspozycje kredytowe niezabezpieczone / portfel DEK	max 3%	0,20%
Udział EKZH w portfelu kredytowym (kapitał + pozabilans)	max 90%	68,07%
Udział EKZH w kredytach ogółem (wg wartości bilansowej brutto)	max 90%	69,47%
Udział EKZH zagrożone w portfelu EKZH (kapitał + pozabilans)	max 8,5%	4,67%
Udział EKZH zagrożone w portfelu EKZH (wskaźnik EKZH zagrożonych)- wg wartości bilansowej brutto	max 8,5%	4,99%
Celem kredytowania nie jest nieruchomość /EKZH	max 60%	26,06%
Celem kredytowania jest nieruchomość komercyjna lub przemysłowa/ EKZH	max 60%	34,36%
Ekspozycja wobec podmiotów gospodarczych, w których zabezpieczeniem jest nieruchomość mieszkalna/EKZH	max 60%	43,01%

Ekspozycja wobec podmiotów gospodarczych, w których zabezpieczeniem jest nieruchomość komercyjna /EKZH	max 70%	40,80%
Okres trwania umowy jest dłuższy niż 10 lat /EKZH	max 85%	73,85%
Kredytobiorca jest podmiotem z branży budowlanej lub z branży obsługującej rynek nieruchomości/EKZH	max 20%	4,42%

Raport z zarządzania ryzykiem kredytowym sporządzany jest z częstotliwością miesięczną dla Zarządu Banku oraz kwartalną dla Rady Nadzorczej.

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych, w oparciu o:

- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka.

W Banku dopuszczalne są następujące sposoby traktowania ryzyka operacyjnego:

- akceptacja ryzyka – świadome niepodjęcie działań pozwalających na ograniczenie prawdopodobieństwa wystąpienia lub skutków zmaterializowania się danego zagrożenia, w tym również brak gromadzenia środków na ewentualne pokrycie strat z nim związanych;
- ograniczanie ryzyka – wprowadzanie mechanizmów ograniczających ryzyko, tj.
 - wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
 - wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
 - stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli funkcjonalnych);
- transferowanie ryzyka – przeniesienie części lub całości ryzyka związanego z danym zagrożeniem na podmiot zewnętrzny:
 - zlecenie wykonywania czynności na zewnątrz (outsourcing),
 - zastosowanie ubezpieczenia.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity (w zł):

Klasy ryzyka wg rodzaju	Limit ostrzegawczy	Limit krytyczny
Oszustwo wewnętrzne	0	0
Oszustwo zewnętrzne	85 000	150 000
Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	109 000	190 000
Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	2 000	10 000

Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	3 000	10 000
Zakłócenie działalności gospodarczej i awarie systemu	23 000	40 000
Wykonanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	24 000	40 000

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w następujących horyzontach czasowych:

- płynności śróddziennej (w bieżącym dniu) oraz dziennej (na zamknięcie dnia),
- płynności bieżącej (do 7dni) i krótkoterminowej (do 30 dni) – stosując prognozy wpływów i wypływów środków pieniężnych,
- płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności średnio- i długoterminowej) – stosując:
 - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
 - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
 - ocenę wpływu zobowiązań pozabilansowych udzielonych na poziom płynności
 - analizę wskaźników płynnościowych,
 - ocenę wyników testów warunków skrajnych,
 - ocenę poziomu płynności długoterminowej.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Poziom limitu</i>	<i>Wartość limitu na 31.12.2019r</i>
Wskaźnik luki niedopasowania do 1 m-ca	min 1	1,19
Wskaźnik luki niedopasowania <1m-3m>	min 1	1,84
Wskaźnik luki niedopasowania <3m-6m>	min 1	2,3
Wskaźnik luki niedopasowania <6m-12m>	min 1	3,01
Wskaźnik luki niedopasowania <1r-2lat>	max 1	0,48
Wskaźnik luki niedopasowania <2lat-5lat>	max 1	0,50

Wskaźnik luki niedopasowania <5lat-10lat>	max 1	0,47
Wskaźnik luki niedopasowania <10lat-20lat>	max 1	0,53
Wskaźnik luki niedopasowania powyżej 20lat	max 1	0,34
Depozyty + fundusze własne / kredyty + majątek trwały	min 140%	251,70%
Zobowiązania pozabilansowe udzielone / suma bilansowa	max 15%	2,54%
Suma dużych deponentów / baza depozytowa	max 20%	12,10%
Aktywa płynne/ pasywa niestabilne	min 100%	230,03%

Raport z zarządzania ryzykiem płynności sporządzony jest z częstotliwością miesięczną dla Zarządu Banku oraz kwartalną dla Rady Nadzorczej.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:

- lukę stopy procentowej,
- ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- stosowanie systemu limitów,
- dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Poziom limitu</i>	<i>Wartość limitu na 31.12.2019r.</i>
Limit zmian wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka przeszacowania przy założeniu wzrostu/spadku stóp procentowych o 1 pp. / Fundusze własne	max 5%	3,91%
Limit zmian wyniku odsetkowego z tytułu ryzyka bazowego przy założeniu wzrostu/spadku stóp procentowych o 1pp /Fundusze własne	max 1%	0,00%
Limit zmian wyniku odsetkowego przy założeniu wzrostu/spadku stóp procentowych o 1pp z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie/ Fundusze własne	max 5%	3,58%

Limit zmian wyniku odsetkowego przy założeniu wzrostu/spadku stóp procentowych o 2pp z tytułu ryzyka przeszacowania i bazowego łącznie/Fundusze własne	max 8%	6,30%
Limit wpływu maksymalnej zmiany stóp procentowych o 200 pb w wartości ekonomicznej kapitału / Fundusze własne	max 4%	0,64%
Limit maksymalnej zmiany wartości ekonomicznej Banku (testy od I do VI)/Tier I	max 6%	0,80%

Analizy z ryzyka stopy procentowej dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną, a raport z danego ryzyka z częstotliwością kwartalną zarówno dla Zarządu jak i Rady Nadzorczej.

5) Ryzyko walutowe

Bank mierzy ryzyko walutowe w oparciu o:

- wyznaczanie pozycji walutowych
- ocenę wpływu zmian kursów walutowych na wynik finansowy Banku,
- analizę wskaźników,
- testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko walutowe poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) domykanie pozycji walutowych.

W obszarze ryzyka walutowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Rodzaj limitu</i>	<i>Poziom limitu</i>	<i>Wartość limitu na 31.12.2019r.</i>
Całkowita pozycja walutowa w funduszach własnych	max 1%	0,11%
Indywidualna pozycja walutowa -EUR w funduszach własnych	max 0,5%	0,11%
Indywidualna pozycja walutowa -USD w funduszach własnych	max 0,3%	0,003%
Indywidualna pozycja walutowa -GBP w funduszach własnych	max 0,2%	0,004%

Analizy z ryzyka walutowego dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną, a raport z danego ryzyka z częstotliwością kwartalną zarówno dla Zarządu jak i Rady Nadzorczej.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,

- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W celu ograniczenia ryzyka kapitałowego Bank w 2019r. stosował następujące limity alokacji kapitału:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	53 %
Ryzyko rynkowe (tu: walutowe)	1%
Ryzyko operacyjne	6%
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0%
Ryzyko płynności	1%
Ryzyko stopy procentowej	6%
Ryzyko kapitałowe	0%

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

<i>Rodzaj ryzyka</i>	<i>Wartość % w stosunku do funduszy własnych</i>
Ryzyko kredytowe	22,80 %
Ryzyko rynkowe (tu: walutowe)	0,0%
Ryzyko operacyjne	3,4%
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0,0%
Ryzyko płynności	0,0%
Ryzyko stopy procentowej	1,64%
Ryzyko kapitałowe	0,0%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

W 2019 roku:

- 1) żaden z członków Zarządu Banku nie zajmował stanowisk dyrektorskich innych podmiotów;
- 2) dwóch członków Rady Nadzorczej pełniło funkcje dyrektorskie:
 - 1 Członek RN – jedna funkcja w Zarządzie innego Banku Spółdzielczego,
 - 2 Członek RN – jedna funkcja dyrektorska – właściciel firmy.

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

Członków Zarządu powołuje i odwołuje Rada Nadzorcza w głosowaniu tajnym z uwzględnieniem indywidualnej oceny odpowiedniości kandydatów na członków oraz członków Zarządu polegającej na ocenie wiedzy, umiejętności i doświadczenia, odpowiedniego do pełnionych funkcji i powierzonych obowiązków oraz dawania rękojmi należytego wykonywania obowiązków.

Powołanie Prezesa następuje za zgodą Komisji Nadzoru Finansowego w trybie przewidzianym w ustawie Prawo bankowe.

Powołanie i odwołanie pozostałych członków Zarządu następuje na wniosek Prezesa Zarządu, co nie narusza wyżej wymienionych kompetencji Rady.

Członkowie Zarządu posiadają kompetencje do prowadzenia spraw Banku wynikające z:

- 1) wiedzy (posiadanej z racji zdobytego wykształcenia, odbytych szkoleń, uzyskanych tytułów zawodowych oraz nabytej w inny sposób w toku kariery zawodowej),
- 2) doświadczenia (nabytego w toku sprawowania określonych funkcji lub zajmowania określonych stanowisk),
- 3) umiejętności niezbędnych do wykonywania powierzonej funkcji.

Indywidualne kompetencje poszczególnych członków Zarządu Banku dopełniają się w taki sposób, aby możliwe było zapewnienie odpowiedniego poziomu kolegialnego zarządzania Bankiem.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonują następujące komitety, pełniące rolę doradczą w zarządzaniu ryzykiem:

- Komitet Zarządzania Ryzykiem. W 2019r. Komitet odbył 12 posiedzeń.
- Komitet Kredytowy. W 2019r. Komitet odbył 113 posiedzeń.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

W Banku funkcjonuje system bieżącego i okresowego informowania i raportowania o istotnych rodzajach ryzyka. Przepływ informacji nt. ryzyka reguluje obowiązująca w Banku „Instrukcja -System Informacji Zarządczej”

System sprawozdawczości zarządczej dostarcza informacje na temat:

- rodzajów i wielkości ryzyka w działalności Banku,
- profilu ryzyka,
- stopnia wykorzystania limitów wewnętrznych,
- wyników testów warunków skrajnych,
- skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem.

Monitorowanie ryzyka odbywa się z częstotliwością umożliwiającą dostarczenie informacji o zmianach profilu ryzyka Banku. Zakres i szczegółowość sprawozdań wewnętrznych są dostosowane do rodzaju raportowanego ryzyka oraz odbiorców informacji.

Raporty z zakresu ryzyka płynności pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

Lp*	Pozycja	Kwota
1	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	
2	Zyski zatrzymane	
3	Skumulowane inne całkowite dochody (i pozostałe kapitały rezerwowe)	36.107.655
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	5.600.000
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 i	

	powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	
5a	Niezależnie zweryfikowane zyski z bieżącego okresu po odliczeniu wszelkich możliwych do przewidzenia obciążeń i dywidend	
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	41.707.655
7	Dodatkowe korekty wartości (kwota ujemna)	
7a	Dodatkowe odliczenie z tytułu rezerw	-1.468.035
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	-158.192
17	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli podmioty te mają z instytucją krzyżowe powiązania kapitałowe mające na celu sztuczne zawyżanie funduszy własnych instytucji (kwota ujemna)	
18	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
19	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
21	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota przekraczająca próg 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3 (kwota ujemna)	
22	Kwota przekraczająca próg 17,65% (kwota ujemna)	
23	W tym: posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie instrumenty w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty	
25	W tym: aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych	
25a	Straty za bieżący rok obrachunkowy (kwota ujemna)	
25b	Możliwe do przewidzenia obciążenia podatkowe związane z pozycjami kapitału podstawowego Tier I (kwota ujemna)	
27	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale dodatkowym Tier I które przekraczają wartość kapitału dodatkowego Tier I instytucji (kwota ujemna)	
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	-1.626.227
29	Kapitał podstawowy Tier I	40.081.428
33	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 4 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału dodatkowego Tier I	
36	Kapitał dodatkowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	
39	Bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
40	Posiadane przez instytucję bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe we własnych instrumentach dodatkowych w kapitale Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
42	Kwalifikowalne odliczenia od pozycji w kapitale Tier II które przekraczają wartość kapitału Tier II instytucji (wartość ujemna)	
43	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale dodatkowym Tier I	
44	Kapitał dodatkowy Tier I	
45	Kapitał Tier I (kapitał Tier I = kapitał podstawowy Tier I + kapitał dodatkowy Tier I)	
46	Instrumenty kapitałowe i powiązane azio emisyjne	

47	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 5 i powiązane azio emisyjne przeznaczone do wycofania z kapitału Tier II	
50	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego	483.571
51	Kapitał Tier II przed korektami regulacyjnymi	483.571
54	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota przekraczająca próg 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
55	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale Tier II i pożyczki podporządkowane podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich) (kwota ujemna)	
57	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale Tier II	
58	Kapitał Tier II	483.271
59	Łączny kapitał (łączny kapitał = kapitał Tier I + kapitał Tier II)	40.564.999
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	129.848.913
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	30,87%
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	30,87%
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	31,24%
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	10,875%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,875%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	3%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%
68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	20,00%
72	Bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe podmiotów sektora finansowego, jeżeli instytucja nie dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
73	Posiadane przez instytucję bezpośrednie i pośrednie udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego jeżeli instytucja dokonała znacznej inwestycji w te podmioty (kwota poniżej progu 10% oraz po odliczeniu kwalifikowanych pozycji krótkich)	
75	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego wynikające z różnic przejściowych (kwota poniżej progu 10% po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego w przypadku spełnienia warunków określonych w art. 38 ust. 3)	
76	Korekty z tytułu ryzyka kredytowego uwzględnione w kapitale Tier II w odniesieniu do ekspozycji objętych metodą standardową (przed zastosowaniem pułapu)	483.271
77	Pułap uwzględniania korekt z tytułu ryzyka kredytowego w kapitale Tier II zgodnie z metodą standardową	1.468.035
80	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale podstawowym Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	
82	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów dodatkowych w kapitale Tier I będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
83	Kwota wyłączona z kapitału dodatkowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	
84	Bieżący pułap w odniesieniu do instrumentów w kapitale Tier II będących przedmiotem ustaleń dotyczących wycofania	
85	Kwota wyłączona z kapitału Tier II ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Kapitał TIER I Banku obejmuje:

1) kapitał podstawowy TIER I, na który składają się:

- a) wpłacony fundusz udziałowy – wartość funduszu udziałowego określona została na podstawie listy udziałowców oraz kwot opłaconych przez nich udziałów według stanu na dzień 31.12.2011 r. Wartość ta pomniejszana jest o wszelkie wypłaty i wyksięgowania udziałów, które miały miejsce w latach 2012-2013. Dodatkowo tak określony fundusz udziałowy podlega amortyzacji według następujących zasad: każdego roku, począwszy od 2014 r., podstawa amortyzacji jest umniejszana o wartość stanowiącą iloczyn podstawy amortyzacji oraz ustalonej przez KNF stawki amortyzacji, wynoszącej odpowiednio: 20% w 2014 r., po 10% od 2015-2021 r. oraz jednorazowo 10% na koniec 2021 r. Bank do umniejszenia stosuje amortyzację jednorazową pierwszego dnia roboczego każdego roku;
- b) zysk w trakcie zatwierdzania oraz zysk netto bieżącego okresu sprawozdawczego, obliczone zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości, pomniejszone o wszelkie przewidywane obciążenia i dywidendy, w kwotach nie większych niż kwoty zysku zweryfikowane przez biegłych rewidentów, po uzyskaniu zgody KNF,
- c) niepodzielony zysk z lat ubiegłych, po uzyskaniu zgody KNF,
- d) w ramach skumulowanych, innych całkowitych dochodów:
 - fundusz z aktualizacji wyceny majątku trwałego,
- e) kapitał z aktualizacji instrumentów dłużnych lub kapitałowych zakwalifikowanych do portfela „dostępne do sprzedaży,
- f) kapitał rezerwowy (fundusz zasobowy i rezerwowy)
- g) fundusz ogólnego ryzyka na niezidentyfikowane ryzyko działalności bankowej,
- h) w ramach innych przejściowych korekt kapitału podstawowego Tier I:
 - (ze znakiem minus) odliczenia z tytułu nieuznanych rezerw oraz odpisów.

Pomniejszenia kapitału podstawowego TIER I:

- a) wartości niematerialne i prawne wyceniona według wartości bilansowej,
- b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do funduszy podstawowych Tier I, jeżeli KNF uznała, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
- c) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
- d) posiadane przez Bank bezpośrednio, pośrednio i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach w kapitale podstawowym Tier I podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji,
- e) strata z lat ubiegłych, strata w trakcie zatwierdzania, strata netto bieżącego okresu, w tym utworzone rezerwy, których skutki nie zostały odniesione na fundusze,

- f) aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego oparte na przyszłej rentowności,
- g) pozycje, które należy odliczyć od pozycji dodatkowych w Tier I, których wartość przekracza wartość kapitału dodatkowego Tier I;
- h) dodatkowe korekty wartości jako 0,1% sumy wartości wycenionych według wartości godziwej;

2) kapitał dodatkowy TIER I, do których Bank zalicza instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 52 CRR;

Pomniejszenia kapitału dodatkowego TIER I o:

- a) wartości niematerialne i prawne wycenione według wartości bilansowej.
- b) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do dodatkowego kapitału podstawowego, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
- c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
- d) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do dodatkowego kapitału podstawowego podmiotów sektora, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji;
- e) pozycje, które należy odliczyć od pozycji Tier II, których wartość przekracza wartość kapitału Tier II

Kapitał TIER II Banku obejmuje:

- 1) instrumenty kapitałowe spełniające warunki opisane w art. 63 CRR;
- 2) pożyczki podporządkowane;
- 3) rezerwę na ryzyko ogólne do wysokości 1,25% aktywów ważonych ryzykiem;
- 4) pomniejszenia kapitału Tier II:
 - a) wzajemne zaangażowania w instrumenty kapitałowe (krzyżowe powiązania kapitałowe) zaliczane do kapitału Tier II, jeżeli właściwy organ uznał, że miały one na celu sztuczne zwiększenie funduszy własnych Banku,
 - b) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II podmiotów sektora finansowego, jeżeli Bank nie dokonał znacznej inwestycji,
 - c) posiadane przez Bank bezpośrednie, pośrednie i syntetyczne udziały kapitałowe w instrumentach zaliczanych do kapitału Tier II, jeżeli Bank dokonał znacznej inwestycji.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier i kapitału Tier II zgodnie z poniższym wzorem
--

W Banku nie wystąpiły instrumenty kapitałowe zaliczane do kapitału Tier I i Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,
- c) walutowego, w oparciu o metodę de mini mis.

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne i walutowe i jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, o których mowa w ust. 3, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych na maksymalnym poziomie 67%.

Na datę informacji relacja wynosiła 42%.

W 2019 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

<i>Kategoria</i>	<i>Wartość aktywów ważonych ryzykiem tys. zł</i>	<i>Wymóg kapitałowy tys. zł</i>
ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	1796	144
ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	2589	207
ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	55	4
ekspozycje wobec instytucji	0	0
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	18782	1503
ekspozycje detaliczne	37196	2976
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	41365	3309

ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	0
ekspozycje w postaci jednostek uczestnictwa lub udziałów w przedsiębiorstwach zbiorowego inwestowania	0	0
ekspozycje kapitałowe	6923	554
pozycje związane ze szczególnie wysokim ryzykiem	0	0
inne pozycje	3995	319
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe		9016

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

<i>Ryzyko</i>	<i>Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł</i>
• kredytowe	9.016
• operacyjne	1.372
• walutowe	0
RAZEM	10.388

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności: nieobsługiwanych i restrukturyzowanych oraz przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Ekspozycje nieobsługiwane i restrukturyzowane są zdefiniowane w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 (dalej: Rozporządzenie 680/2014).

Zgodnie z Załącznikiem V do Rozporządzenia 680/2014, za ekspozycje nieobsługiwane uznaje się ekspozycje, które spełniają dowolne z poniższych kryteriów:

- przeterminowanie istotnych ekspozycji o ponad 90 dni,
- małe prawdopodobieństwo wywiązania się w całości przez dłużnika ze swoich zobowiązań kredytowych bez konieczności realizacji zabezpieczenia, niezależnie od istnienia przeterminowanych kwot lub liczby dni przeterminowania.

Jednocześnie ekspozycje, w odniesieniu do których uznaje się, że miało miejsce niewykonanie zobowiązania zgodnie z art. 178 CRR, oraz ekspozycje, w odniesieniu do których stwierdzono utratę wartości zgodnie z mającymi zastosowanie standardami rachunkowości, zawsze uznaje się za ekspozycje nieobsługiwane. W praktyce za ekspozycje nieobsługiwane Bank uznaje ekspozycje zagrożone.

Za należności przeterminowane Bank uznaje należności, których termin spłaty już upłynął (są to należności wymagalne).

Należnościami zagrożonymi są ekspozycje kredytowe zaliczone do kategorii poniżej standardu, wątpliwej i straconej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszeń podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank tworzy rezerwy celowe, w odniesieniu do ekspozycji kredytowych zaklasyfikowanych do:

- kategorii "normalne" - w zakresie ekspozycji kredytowych wynikających z pożyczek i kredytów detalicznych - w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych,
- kategorii "pod obserwacją" - w wysokości co najmniej wymaganego poziomu rezerw, stanowiącego 1,5 % podstawy tworzenia rezerw celowych.

Wymagany poziom rezerw celowych na ryzyko związane z ekspozycjami kredytowymi zaklasyfikowanymi do kategorii „normalne” oraz do kategorii „pod obserwacją”, może być pomniejszony o kwotę równą 25 % rezerwy na ryzyko ogólne.

Według danych na 31.12.2019r. - 25 % rezerwy na ryzyko ogólne Banku w pełni zaspakajało potrzebę tworzenia rezerwy celowej na te ekspozycje.

2. Kategorie ekspozycji kredytowych, w tym kategorie istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące kategorie:

<i>Kategoria ekspozycji</i>	<i>Wartość (bilansowa brutto) tys. zł</i>	<i>Czy kategoria jest istotna tak/nie</i>
wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	12 942,63	Nie
ekspozycje wobec przedsiębiorstw	23 456,07	Nie
ekspozycje detaliczne	5 453,19	Nie
ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	74 532,40	Tak
których dotyczy niewykonanie zobowiązania	0	Nie

przy czym przyjmuje, że kategorie ekspozycji kredytowych, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych wyznaczają istotne kategorie ekspozycji.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank przyjmuje, jako region geograficzny obszar gminy: Grodzisk Wielkopolski, Granowo, Opalenica, Wielichowo, na których prowadzi działalność.

Z uwagi na jednorodność terenu geograficznego nie wyodrębnia się istotnych regionów.

Bank nie wyodrębnia kwot ekspozycji zagrożonych w podziale na obszary geograficzne.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Struktura branżowa ekspozycji Banku i udział branży w portfelu kredytowym na 31.12.2019r. przedstawia poniższe zestawienie.

<i>Branża</i>	<i>Wartość (bilansowa brutto)tys. zł</i>	<i>Czy branża jest istotna (tak/nie)</i>
1.Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	56 136	Tak
2.Przetwórstwo przemysłowe	7 405	Nie
3.Dostawa wody, gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	576	Nie
4.Budownictwo	5 519	Nie
5.Handel hurtowy i detaliczny	6 071	Nie
6.Transport i gospodarka magazynowa	1 757	Nie
7.Zakwaterowania i usługi gastronomiczne	1 457	Nie
8.Informacja i komunikacja	0	Nie
9.Działalność finansowa i ubezpieczenia	1 201	Nie
10.Obługa rynku nieruchomości	3 667	Nie
11.Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	4	Nie
12.Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	0	Nie
13.Administracja publiczna i obrona narodowa	12 943	Nie
14.Edukacja	812	Nie
15.Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	0	Nie
16.Kultura, rozrywka i rekreacja	201	Nie
17.Pozostała działalność	142	Nie

przy czym przyjmuje, że branża, która stanowi przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych jest istotna.

Dla MŚP podział na branże przedstawia się następująco:

<i>Branża</i>	<i>Wartość bilansowa brutto tys. zł</i>
Budownictwo	3 956
Dostawa wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	576
Działalność profesjonalna , naukowa i techniczna	3 523
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	479
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	17
Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	3 635
Przetwórstwo przemysłowe	5 777
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1 618
Transport i gospodarka magazynowa	436
Informacja i komunikacja	0

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Wartość bilansowa brutto tys. zł</i>
do 1 miesiąca	2 423,89
1 – 3 miesięcy	4 323,57
3 – 6 miesięcy	6 328,26
6 – 12 miesięcy	10 338,24
1 rok – 3 lat	37 544,66
3 lata – 5 lat	23 411,61
5 lat – 10 lat	29 400,13
powyżej 10 lat	27 326,12

przy czym dla istotnych kategorii ekspozycji (wyznaczonych w pkt 2) podział na terminy zapadalności przedstawia się następująco:

<i>Termin zapadalności</i>	<i>Wartość bilansowa brutto tys. zł</i>
do 1 miesiąca	424,44
1 – 3 miesięcy	1 251,38
3 – 6 miesięcy	1 425,20
6 – 12 miesięcy	3 609,18
1 rok – 3 lat	12 445,95
3 lata – 5 lat	11 101,81
5 lat – 10 lat	20 505,47
powyżej 10 lat	23 768,97

6. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii dla istotnych kategorii ekspozycji oraz istotnych branż

Podział ekspozycji kredytowych zagrożonych dla istotnych kategorii i branż przedstawia się następująco:

<i>Rodzaj istotnych ekspozycji</i>	<i>Poniżej standardu</i>	<i>Wątpliwe</i>	<i>Stracone</i>
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	94,15	244,27	2 777,33
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	320,08	725,44	318,39
Wszystkie ekspozycje zagrożone	605,71	2 126,79	3 482,50

7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

<i>Kategoria</i>	<i>Saldo początkowe</i>		<i>Saldo końcowe</i>	
	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>	<i>Rezerwy celowe</i>	<i>Odpisy na odsetki</i>
Poniżej standardu	333.032,33	596,95	121.032,75	110,05
Wątpliwe	596.995,39	68.942,995	1.005.828,23	57.569,26
Stracone	2.733.285,33	147.617,63	3.341.632,94	140.865,61

8. Jakość kredytowa ekspozycji restrukturyzowanych
9. Jakość kredytowa ekspozycji obsługiwanych i nieobsługiwanych w podziale według liczby dni przeterminowania
10. Ekspozycje obsługiwane i nieobsługiwane oraz związane z nimi rezerwy
11. Zabezpieczenie uzyskane przez przejęcie i postępowania egzekucyjne

Ujawienia określone w pkt. 8-11 zawiera załącznik nr 1 do niniejszej informacji

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie:

- 1) tworzenia rezerw celowych i odpisów na odsetki – w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy naliczania rezerw celowych tys. zł</i>
Hipoteka na nieruchomości	0

- 2) wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem – w zakresie zamiany wagi ryzyka kontrahenta na wagę ryzyka zabezpieczenia lub stosowania preferencyjnej wagi ryzyka 35%:

<i>Rodzaj zabezpieczenia</i>	<i>Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje technikę redukcji ryzyka kredytowego tys. zł</i>
Zabezpieczenia rzeczywiste	
Hipoteka na nieruchomości	1 264,33

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank wykorzystuje oceny zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI tylko na potrzeby wyznaczania aktywów ważonych ryzykiem, dla następujących ekspozycji wobec:

- 1) instytucji - jeżeli rezydualny termin ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,
- 2) samorządów regionalnych lub władz lokalnych - jeżeli ekspozycja nie jest denominowana lub finansowana w walucie krajowej,
- 3) podmiotów sektora publicznego - jeżeli pierwotny termin zapadalności ekspozycji jest dłuższy niż 3 miesiące,

którym to kategoriom przypisywana jest waga ryzyka odpowiadająca stopniu jakości kredytowej rządu polskiego.

Bank korzysta z ocen jakości kredytowej nadanych przez ECAI:

- 1) Fitch Ratings;
- 2) Moody's Investors Service;
- 3) Standard and Poor's Ratings Services.

Jeżeli nadane oceny odpowiadają różnym wagom ryzyka wówczas Bank uwzględnia tę ocenę, której odpowiada wyższa waga ryzyka.

Jeżeli dostępne są więcej niż dwie oceny kredytowe sporządzone przez wyznaczone ECAI dla danej pozycji z ratingiem, wówczas uwzględnia się te dwie spośród nich, z którymi wiążą się najniższe wagi ryzyka, z zastrzeżeniem że: jeżeli dwie najniższe wagi ryzyka różnią się od siebie, przypisuje się wyższą z nich;

Bank uzależnia przyznanie wagi ryzyka od stopnia jakości kredytowej, który przypisano rządowi polskiemu wg następującej tabeli:

Stopień jakości kredytowej rządu polskiego	1	2	3	4	5	6
Waga ryzyka ekspozycji	20%	50%	100%	100%	100%	150%

Bank uzależnia stopień jakości kredytowej od oceny wiarygodności kredytowej w następujący sposób:

Stopień jakości kredytowej	Ocena wiarygodności kredytowej		
	Fitch Ratings	Moody's Investors Service	Standard and Poor's Ratings Services
1	AAA do AA	Aaa do Aa	AAA do AA
2	A	A	A
3	BBB	Baa	BBB
4	BB	Ba	BB
5	B	B	B
6	CCC i poniżej	Caa i poniżej	CCC i poniżej

VIII. Ryzyko rynkowe

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka walutowego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 0 zł.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 1 371,8 tys. zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2019 roku w podziale na rodzaje zdarzeń przedstawia się następująco:

Lp.	Wartości progowe sum strat dla określonego rodzaju zdarzeń (dodatkowe KRI)	Strata (tys. zł)
1	Oszustwo wewnętrzne	0,0
2	Oszustwo zewnętrzne	0,2
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy	39,0
4	Klienci, produkty i normy prowadzenia działalności	0,1
5	Szkody w rzeczowych aktywach trwałych	0,0
6	Zakłócenia działalności gospodarczej i awarie systemu	21,8
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami	1,8
RAZEM		63,0

Informacja na temat zarejestrowanych istotnych zdarzeń operacyjnych w 2019r.

- w minionym okresie nie wystąpiło istotne zdarzenie operacyjne

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

Rodzaj ekspozycji	Kwota zakupiona ze względu na: • zyski kapitałowe • zamiar strategiczny	Zasady wyceny
Akcje SGB-Banku S.A.	Zamiar strategiczny	Cena nabycia
Udziały Partnet sp. z o.o Kraków	Zamiar strategiczny	Cena nabycia
Udziały CONCORDIA TUW	Zamiar strategiczny	Cena nabycia
Udziały Spółdzielnia Mieszkaniowa Grodzisk Wielkopolskim	Zamiar strategiczny	Cena nabycia
Udziały Spółdzielczy System Ochrony SGB Poznań	Zamiar strategiczny	Cena nabycia
Udziały Macif TUW	Zamiar strategiczny	Cena nabycia

Wartość bilansowa i godziwa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>	<i>Wartość godziwa</i>
Bankowe papiery wartościowe SGB-Banku S.A.	3.364.562,45	3.364.562,45

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi:
103.993,53 zł.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 10,18% sumy bilansowej.

Spadek stóp procentowych z tytułu ryzyka przeszacowania oraz bazowego łącznie o 200 punktów bazowych obniża wynik odsetkowy Banku o: 2 555,85 tys. zł.

Zmiana stóp procentowych o 200 punktów bazowych zmienia wartość ekonomiczną kapitału o 258,95 tys. zł.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

W 2019r. zasady kształtowania polityki wynagrodzeń w Banku wobec osób, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku Spółdzielczego w Grodzisku Wielkopolskim określała „Polityka wynagrodzeń osób mających istotny wpływ na profil ryzyka w Banku Spółdzielczym w Grodzisku Wielkopolskim”, wprowadzona uchwałą nr 20/2019 Rady Nadzorczej BS z dnia 17.05.2019r.

Celem wprowadzenia i stosowania Polityki wynagrodzeń Banku jest:

- 1) wspieranie prawidłowego i skutecznego zarządzania ryzykiem i niezachęcanie do podejmowania nadmiernego ryzyka wykraczającego poza zatwierdzony przez Radę Nadzorczą akceptowalny ogólny poziom ryzyka,
- 2) wspieranie realizacji strategii zarządzania Banku i strategii zarządzania ryzykiem oraz ogranicza konflikt interesów.

Bank realizuje Politykę wynagrodzeń odpowiednio do formy prawnej w jakiej działa tj. spółdzielni, rozmiaru działalności, ryzyka związanego z prowadzoną działalnością, wewnętrznej organizacji oraz charakteru, zakresu i stopnia złożoności prowadzonej działalności.

Dla zapewnienia właściwego funkcjonowania w Banku Polityki wynagrodzeń obowiązują następujące zasady:

- 1) w przypadku wynagrodzeń zależnych od wyników (w odniesieniu do zmiennych składników wynagrodzeń), podstawą do określenia łącznej wysokości wynagrodzenia jest ocena dokonywana według kryteriów określonych w Polityce wynagrodzeń,
- 2) ocena wyników odbywa się za trzy lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależnego od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny Banku i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością gospodarczą,
- 3) kierownicy komórki ds. zgodności, komórek organizacyjnych odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie są wynagradzani w zakresie zmiennych składników wynagrodzeń za osiągnięcie celów wynikających z pełnionej przez nich funkcji, a ich wynagrodzenie nie jest uzależnione od wyników finansowych uzyskiwanych w kontrolowanych przez nich obszarach działalności Banku,
- 4) całkowite wynagrodzenie jest podzielone na składniki stałe i zmienne, przy czym stałe wynagrodzenie stanowi na tyle dużą część łącznego wynagrodzenia, że możliwe jest na zasadach określonych w Polityce wynagrodzeń prowadzenie elastycznej polityki zmiennych składników wynagrodzenia, w tym ich obniżanie lub nie przyznawania ich w ogóle,
- 5) łączne wynagrodzenie zmienne nie ogranicza zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych,
- 6) łączna kwota zmiennego składnika wynagrodzeń dla osób mających istotny wpływ na profil ryzyka Banku za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć wraz z narzutami 5 % zysku brutto Banku ustalonego na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego dokonanie oceny, po zweryfikowaniu przez biegłego rewidenta wyniku finansowego.

Na system wynagrodzeń w Banku składają się:

- 1) stałe składniki wynagrodzenia (składniki obligatoryjne) obejmujące:
 - stałe wynagrodzenie miesięczne w wysokości ustalonej w umowie o pracę,
 - dodatki do wynagrodzenia zasadniczego wynikające z regulacji wewnętrznych Banku, niezależne od wyników Banku,
 - świadczenia przewidziane przepisami Kodeksu pracy i innymi obowiązującymi przepisami;
- 2) zmienny składnik wynagrodzenia, który stanowi premia roczna.

Osoby, których działalność ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku zidentyfikowane zostały w Banku na podstawie rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) nr 604/2014 z dnia 4 marca 2014 r. uzupełniającego dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2-13/36/UE w odniesieniu do regulacyjnych standardów technicznych w odniesieniu do kryteriów jakościowych i właściwych kryteriów ilościowych ustalania kategorii pracowników, których działalność zawodowa ma istotny wpływ na profil ryzyka instytucji. Są to:

- a) członkowie Zarządu
- b) kierujący w Banku:
 - Komórką ds. zgodności/ kontroli wewnętrznej
 - Zespołem ds. ryzyk i analiz

- c) osoby wskazane w wykazie osób, których kompetencje, zadania i zakres odpowiedzialności ma istotny wpływ na profil ryzyka Banku.

Podstawę przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia członkom Zarządu stanowi ocena wyników finansowych Banku i efektów pracy za okres trzech lat obejmujący rok miniony oraz dwa lata poprzedzające ten rok, przy czym dodatkowo dla Prezesa Zarządu - ocena realizacji zadań, a dla pozostałych członków Zarządu - ocena realizacji zadań i wyniki finansowe nadzorowanych przez danego członka Zarządu jednostek/komórek organizacyjnych.

Zmienne składniki wynagrodzenia uzależnione są od uzyskiwanych wyników, a podstawą określenia ich łącznej wysokości jest ocena:

- 1) indywidualnych efektów pracy członka Zarządu (wg kryterium finansowego i niefinansowego),
- 2) wyników finansowych Banku jako całości.

Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, jeżeli pozytywnie oceniono jego efekty pracy, a także gdy nie wpłynęła na członka Zarządu żadna istotna i uzasadniona skarga, podmiot kontroli zewnętrznej (Spółdzielczy System Ochrony SGB, KNF) nie wykazał rażących uchybień w nadzorowanym obszarze, a ocena nadzorcza BION z nadzorowanych obszarów nie jest niższa 2,50.

Podstawę przyznania i wypłaty zmiennych składników wynagrodzenia pozostałym pracownikom mającym istotny wpływ na profil ryzyka Banku ocena efektów pracy.

Ocena efektów pracy zależy od spełnienia przez nich kryteriów niefinansowych, tj. pozytywnej oceny zaangażowania danej osoby w realizację powierzonych zadań oraz oceny działań nadzorowanego obszaru, która nie zawiera krytycznych nieprawidłowości. Przy ocenie indywidualnej uwzględnia się następujące kryteria:

- 1) w stosunku do kierownika Komórki ds. zgodności - zrealizowanie rocznego planu pracy zaakceptowanego przez Radę Nadzorczą;
- 2) w stosunku do kierownika Zespołu ds. ryzyk i analiz - efektywność nadzoru oraz jakość i terminowość realizacji powierzonych zadań;
- 3) w stosunku do pozostałych osób - efektywność nadzoru oraz jakość i terminowość realizacji powierzonych zadań. Ocena uwzględnia także kryteria finansowe, w tym wykonanie planu finansowego Banku.

Dokonując oceny uwzględnia się również to, czy pracownik uczestniczył w działaniach, których wynikiem były znaczne straty Banku lub był odpowiedzialny za takie działania, a także czy spełnił odpowiednie standardy dotyczące rękopisami bezpiecznego i ostrożnego zarządzania Bankiem.

Zmienne składniki wynagrodzeń ww. osób, są opiniowane przez Komitet Audytu i monitorowane przez Radę Nadzorczą;

Pracownik mający istotny wpływ na profil ryzyka Banku ma prawo do premii rocznej, jeżeli w zakresie objętym jego działaniem pozytywnie oceniono efekty jego pracy pod kątem sumienności, efektywności i terminowości, a także gdy podmiot kontroli zewnętrznej, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub KNF lub inny organ kontroli zewnętrznej nie wykazał rażących uchybień w obszarze powierzonych zadań, a ocena nadzorcza BION:

- w zakresie dotyczącym Komórki ds. zgodności z obszaru zarządzania tym ryzykiem oraz z obszaru kontroli wewnętrznej nie jest niższa niż 2,50.
- w zakresie dotyczącym Kierownika Zespołu ds. ryzyk i analiz oraz pozostałych osób - z obszaru zarządzania ryzykiem istotnym i adekwatnością kapitałową nie jest niższa niż 2,50.

Zbiornicze informacje o wynagrodzeniach osób zajmujących stanowiska kierownicze, z uwzględnieniem w szczególności następujących informacji: wynagrodzenia za dany rok z podziałem na stałe i zmienne, kwota i forma wynagrodzenia zmiennego, wynagrodzenia z odroczoną wypłatą w części już przyznanej i jeszcze nie przyznanej, kwota wynagrodzeń z odroczoną wypłatą przyznanych w danym roku, informacja dotycząca płatności z tytułu rozpoczęcia i zakończenia zatrudnienia w roku wraz z podaniem liczby osób w danym roku i najwyższej płatności z tego tytułu – zawiera załącznik nr 2 do niniejszej informacji

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - komórka zarządzania „wolnymi środkami” odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
 - Oddziały Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego komórka monitorowania ryzyka odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

W Banku został również powołany Komitet Zarządzania Ryzykiem, który pełni rolę doradczą w procesie zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- 1) opiniuje poziom limitów,
- 2) identyfikuje i zgłasza potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
- 3) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku,
- 4) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 80% pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłom środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego zgodnie z § 11 ust. 3,
- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 17 ust. 2,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności,

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys. zł</i>
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	13 300

Wielkość miar płynności oraz wskaźniki: LCR, NSFR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
M3 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych funduszami własnymi (B1 / A5)	4,18	min 1
M4 Współczynnik pokrycia aktywów nie płynnych i aktywów o ograniczonej płynności funduszami własnymi i środkami obcymi stabilnymi ((B1 + B2) / (A5 + A4))	2,16	min 1
Wskaźnik LCR	198%	min 80%
Wskaźnik NSFR	167%	min 100%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka bilansowa prosta	32 738	46 872	34 791
Luka bilansowa skumulowana	13 924	60 796	95 587

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota (tys.zł)</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku bieżącym w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	0	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	62 552	w ciągu 2 dni
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	161 117	w ciągu 2 dni

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przyływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,

- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie nie płynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ograniczania ryzyka płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność śróddzienna- zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 4) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych na zamknięcie dnia;
- 5) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 6) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 7) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;

- 8) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 9) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”;

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczania poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku.

Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniu na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) sprzedaży innych aktywów, w tym kredytów,
 - c) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - d) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
 - e) pozyskania kredytu refinansowego z NBP,
 - f) przyrostu depozytów.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywów nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,

- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane:

- 1) źródła finansowania działalności;
- 2) struktura i stabilność depozytów;
- 3) zobowiązania pozabilansowe udzielone;
- 4) sytuacje wczesnego ostrzegania;
- 5) wskaźniki płynności, realizacja limitów nałożonych na wskaźniki płynności;
- 6) regulacyjne miary płynności(nadzorcze miary, wskaźnik LCR i NSFR), realizacja limitów;
- 7) niedopasowanie terminów płatności- luka płynności, realizacja limitów nałożonych na wskaźniki niedopasowania;
- 8) alternatywne źródła finansowania;
- 9) ocena zarządzania rachunkiem bieżącym, realizacja przepływów pieniężnych.

XIV. Dźwignia finansowa

Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego.

Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.

Limit wskaźnika dźwigni Bank ustalił na minimum 3 %

Poziom wskaźnika dźwigni finansowej na dzień 31.12.2019r. wynosił 11,01%

Wskaźnik dźwigni finansowej oblicza się jako miarę kapitału podzieloną przez miarę ekspozycji całkowitej.

Miarą kapitału jest kapitał uznany Tier I, który na dzień 31.12.2019r. wynosił 40 081,43 tys. a miarą ekspozycji całkowitej jest suma wartości ekspozycji z tytułu wszystkich aktywów i pozycji pozabilansowych nieodliczonych przy wyznaczaniu miary kapitału.

Wartością ekspozycji składnika aktywów jest wartość księgowa tego składnika, która pozostaje po dokonaniu korekt z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego, dodatkowych korekt wartości oraz innych redukcji funduszy własnych związanych z danym składnikiem aktywów.

Korekta z tytułu szczególnego ryzyka kredytowego to korekty z tytułu rezerw celowych utworzonych na należności.

Łączna miara ekspozycji całkowitej do obliczenia wskaźnika dźwigni wynosiła na koniec roku 364 115,60 tys.

Pozycje: Tier I i łączna miara ekspozycji całkowitej ustalone zostały według sprawozdania finansowego Banku na dzień 31.12.2019r.

Przez cały 2019 rok wskaźnik dźwigni finansowej pozostawał na porównywalnym poziomie.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) komórka do spraw zgodności,
 - 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej/ ds. testowania pionowego.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
 - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
 - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) matrycę funkcji kontroli,
 - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania

odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

- W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
- Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
- Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka ds. zgodności /komórka kontroli wewnętrznej (ds. testowania pionowego), komórka monitorowania ryzyka.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Aktywa					
		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku				
030	Instrumenty kapitałowe			3.558.050	3.558.050
040	Dłużne papiery wartościowe			3.364.562	3.364.562
120	Inne aktywa				

Grodzisk Wielkopolski, dnia 22 czerwca 2020r.

Sporządził:

[Podpis]
Dominika Konieczek

Kierownik
Zespołu ds. Ryzyka i Nadzoru
[Podpis]
Łukasz Cieciński

Zarząd Banku:

Prezes Zarządu - Edmund Kowalski
Wiceprezes Zarządu - Hanna Hojan
Wiceprezes Zarządu - Bartosz Wieczorek

[Podpis]

BANK SPÓŁDZIELCZY
w GRODZISKU WIELKOPOLSKIM
62-065 Grodzisk Wielkopolski, ul. Chopina 1
tel. 061 44 21 450, fax 061 44 45 193
NIP 788-00-10-507, REGON 000505674
identyfikator 90630068

